

קדושים חי"ז שיחה ב'

"ואהבת" הוא כלל, ויש לכלל זה הרבה פרטים כי הוא כלל גדול בתורה. שורש הנשמה היא בהעלם ובאה בגילוי ע"י התורה, ולכן צריך לקיים את מצוות אהבת ישראל כפי שהיא בתורה - שהיא רק כלל (אחד) בתורה (משא"כ בשורש התורה, ששם אהבת ישראל "זהו כל התורה כולה").

על הפסוק (יט, יח) "ואהבת לרעך כמוך" מפרש רש"י: "אמר ר' עקיבא זה כלל גדול בתורה". וצריך להבין מהו הקושי בפשוטו של מקרא שרש"י צריך לפרש.

והביאור: לכאורה קשה, שלאחר שנאמר "ואהבת וגו'" למה צריכה התורה להודיענו ריבוי מצוות שנכללים ב"ואהבת". ולכן מפרש רש"י ש"ואהבת" הוא כלל ויש לכלל זה הרבה פרטים כי הוא כלל גדול (והפרטים נמצאים בהרבה מקומות) בתורה.

ועל פי זה יש לבאר איך שייך בפשוטו של מקרא שאהבה ל"רעך" יהי "כמוך". והביאור: שקיום הכלל מוגדר בעשיית הפרטים (שהם ענינים שבמעשה).

והנה צריך להבין בפנימיות הענינים מה מוסיף הענין ד"כלל גדול בתורה" – שזהו רק חלק מהתורה – על מאמר הלל "זהו כל התורה כולה"?

והביאור: כשאומרים ש"זהו כל התורה" מדובר על עצם הנשמה כמו שהיא בשרשה, שהתקשרותה לה' היא למעלה מהתורה, ד"מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר". ולכן "אף על פי שחטא ישראל הוא". אך מפני זה גופא שהתקשרותו היא באלוקות, בודאי סופו לעשות תשובה, כי התקשרות הנשמה למטה באלוקות היא על ידי התורה, כי שורש הנשמה היא בהעלם ודוקא על ידי התורה יכול האדם להרגיש בגילוי את מעלת עצם הנשמה שמקושרת באלוקות. ולכן צריך לקיים את מצוות אהבת ישראל כפי שהיא בתורה – שהיא רק כלל (אחד) בתורה.

ולכן מודגש בדברי הלל "ומקרבן לתורה" כי מפני ש"זהו כל התורה כולה", שנשמות הם למעלה מהתורה ומקושרות בעצם באלוקות, לכן צריך לגלות זה על ידי "ומקרבן לתורה".